АЖРИМ

(даъвони кўрмасдан қолдириш ҳақида)

Гулистон шахри

2024 йил 12 март

Гулистон туманлараро иқтисодий судининг судьяси М.Холиков, судья ёрдамчиси Ю.Абизовнинг суд мажлиси котиблигида, даъвогар вакили М.Умаров (2024 йил 8 январдаги 01-сонли ишончнома асосида), жавобгар вакили М.Махкамов (2024 йил 15 январдаги 01/06-2024-сонли ишончнома асосида) иштирокида, даъвогар "O'ZYO'LKO'PRIK KLASTERINING SIRDARYO FILIALI" давлат муассасасининг жавобгар "BEK-QURILISH-AVTO" МЧЖ ҳисобидан 12 297 667,85 сўм миқдоридаги асосий қарз ва 6 148 833,25 сўм миқдоридаги пеняни ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича қўзғатилган иқтисодий ишни суд биносида, очиқ суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

аниқлади:

"O'ZYO'LKO'PRIK KLASTERINING SIRDARYO FILIALI" давлат муассасаси (даъвогар) Гулистон туманлараро иқтисодий судига даъво аризаси билан мурожаат қилиб, жавобгар "BEK-QURILISH-AVTO" МЧЖ ҳисобидан 12 297 667,85 сўм миқдоридаги асосий қарз ва 6 148 833,25 сўм миқдоридаги пеня ундиришни сўраган.

Суднинг 2024 йил 16 февралдаги ажрими билан Сирдарё вилояти Ғазначилик хизмати бошқармаси низонинг предметига нисбатан мустақил талаблар билан арз қилмайдиган учинчи шахс сифатида ишда иштирок этишга жалб қилинган.

Суд муҳокамасининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тартибда тилхат орқали хабардор қилинган Сирдарё вилояти Ғазначилик хизмати бошқармаси суд мажлисида вакили иштирокини таъминламади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси (бундан буён матнда ИПК деб юритилади) 128-моддасининг биринчи қисмига кўра агар суд иқтисодий суд ишларини юритиш иштирокчиси ўзига юборилган ажримнинг кўчирма нусхасини олганлиги ёки ушбу Кодексда назарда тутилган бошқа усулда хабардор қилинганлиги тўғрисида суд мажлиси бошлангунига қадар маълумотларга эга бўлса, иккинчи қисмининг тўртинчи хатбошисида ажримнинг кўчирма нусхаси суд томонидан электрон почта орқали ёки хабардор қилинганлик фактини тасдиқловчи бошқа алоқа воситаларидан фойдаланган ҳолда юборилган кундан эътиборан уч кун ўтган бўлса, ушбу иштирокчи тегишли тарзда хабардор қилинган деб ҳисобланади.

Суд, ИПКнинг 127-128 ва 170, 172-моддалари талабларига кўра, ишни Сирдарё вилояти Ғазначилик хизмати бошқармаси вакили иштирокисиз кўриш мумкин деб ҳисоблайди.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар вакили низо юзасидан тарафлар ўртасида 2024 йил 12 мартда медиатив келишув

тузилганлигини, даъвогар судга даъво ариза киритишда тўлаган почта харажатини медиатив келишувда белгиланганидек даъвогар зиммасида қолдиришни, даъвони кўрмасдан қолдиришни сўради.

Суд мажлисида иштирок этган жавобгар вакили низо юзасидан тарафлар ўртасида 2024 йил 12 мартда медиатив келишув тузилганлигини баён қилиб, даъвони кўрмасдан қолдиришни сўради.

2024 йил 5 марда ўтказилган суд мажлисида иштирок этган Сирдарё вилояти Ғазначилиги хизмати бошқармаси вакили судга маълумотнома тақдим этиб, жавобгарнинг оғзаки илтимосномасини қаноатлантириш ёки рад қилиш масаласини судга ҳавола қилган.

Суд ишдаги хужжатлар ҳамда тарафлар томонидан тақдим қилинган медиатив келишув билан танишиб чиқиб, қуйидагиларга асосан даъвогарнинг даъвосини кўрмасдан қолдиришни лозим топади.

ИПКнинг 131-моддасида тарафлар низони медиатив келишув битимини тузиб ҳал этиши, медиатив келишув битими даъво тартибидаги ҳар ҳандай иш бўйича тузилиши мумкинлиги белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси "Медиация тўғрисида" ги Қонунининг 15-моддасида медиация низони суд тартибида кўриш жараёнида, суд хужжатини қабул қилиш учун суд алоҳида хонага (маслаҳатхонага) шунингдек суд хужжатлари ва бошқа киргунига қадар, хужжатларини оджи этиш жараёнида қўлланилиши мумкинлиги. 29-моддасида тартиб-таомилини эса медиация амалга натижалари бўйича тарафлар келиб чиққан низо ёхуд мажбуриятларни бажариш шартлари ва муддатлари хусусида ўзаро мақбул қарорга эришган тақдирда, тарафлар ўртасида ёзма шаклда медиатив келишув тузилиши, медиатив келишув уни тузган тарафлар учун мажбурий кучга эга бўлиб, ушбу келишув унда назарда тутилган тартибда хамда муддатларда тарафлар томонидан ихтиёрий равишда бажарилиши, медиатив келишув бажарилмаган тақдирда тарафлар ўз хуқуқлари химоя қилинишини сўраб судга мурожаат этишга ҳақли эканликлари белгиланган.

Мазкур иқтисодий ишни кўриш жараёнида тарафлар ўзаро келиб чиққан низони профессионал медиатор Дадабаева Матлуба Махмуд қизи кўмагида медиация орқали ҳал қилишган бўлиб, улар ўртасида 2024 йил 12 мартда медиатив келишув тузилган.

ИПК 107-моддасининг 5³-бандига кўра агар тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилган бўлса, суд даъво аризасини кўрмасдан қолдиради.

ИПКнинг 109-моддасида даъво аризасини кўрмасдан қолдириш учун асос бўлиб хизмат қилган ҳолатлар бартараф этилганидан кейин даъвогар судга даъво аризаси билан умумий тартибда янгидан мурожаат қилишга ҳақли эканлиги белгиланган.

Ўзбекистон Республикасининг "Давлат божи тўғрисида"ги Қонуни 18-моддаси биринчи қисмининг 9-бандида агар тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилган бўлса, ариза кўрмасдан қолдирилганда, давлат божи қайтарилиши белгиланган.

Шунга кўра, суд тарафлар медиатив келишувга эришганликлари боис даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни, даъво аризаси олдиндан давлат божи тўловисиз иш юритишга қабул қилинганлигини инобатга олиб, давлат божини ундирувсиз қолдиришни, медиатив келишувда даъвогар почта харажатини зиммасида қолдиришни тан олиши белгиланганлигини инобатга олиб, даъво аризаси киритишда даъвогар томонидан тўланган 34 000 сўм почта харажатини даъвогар зиммасида қолдиришни лозим топади.

Бинобарин, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 107-моддасининг 5³-банди, 108, 127-128, 170, 171, 195-196-моддаларини қўллаб, суд

ажрим қилди:

Даъво аризаси кўрмасдан қолдирилсин.

Давлат божи ундирувсиз қолдирилсин.

Ажрим қабул қилингандан кейин бир ойлик муддат ўтгач қонуний кучга киради.

Ажрим устидан бир ойлик муддатда шу суд орқали Сирдарё вилоят судининг иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъатига апелляция тартибида шикоят қилиш (протест келтириш) мумкин.

Судья М.Холиков

